

Sygn. akt I CSK 482/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa A. Sp. z o.o. w W.

przeciwko M. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 czerwca 2016 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 5 listopada 2014 r.,

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od pozwanego na rzecz
powódki kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 5 listopada 2013 r. zasądził solidarnie od pozwanych M. S. i D. T. na rzecz powódki A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 89.102,00 zł z odsetkami ustawowymi od składających się na tę sumę konkretnych kwot za wskazane okresy opóźnienia w płatności, oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną oddalił apelację pozwanego M. S. od wyroku Sądu Okręgowego, przyjmując za podstawę rozstrzygnięcia następujące ustalenia i wnioski.

Powódka na podstawie umowy z dnia 22 listopada 2006 r. wykonała na rzecz Przychodni Zdrowia „D.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. usługi medyczne obejmujące badania laboratoryjne, za które nie otrzymała zapłaty. Należności z tego tytułu zostały zasądzone od wymienionej Przychodni na rzecz powódki prawomocnymi nakazami zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanymi przez Sąd Rejonowy w dniach 28 września 2009 r. i 9 listopada 2009 r. W dniu 8 grudnia 2009 r. powódka zawarła z Przychodnią ugodę regulującą sposób zapłaty za dotychczasowe zobowiązania, a następnie - z uwagi na nierealizowanie tych zobowiązań - złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji. Postanowieniem z dnia 26 maja 2012 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek powódki o ogłoszenie upadłości Przychodni, stwierdzając, że majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarczyłby na zaspokojenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny uznał, że pozwani, którzy pełnili funkcje członków zarządu Przychodni Zdrowia „D.” do 17 grudnia 2009 r., ponoszą solidarną odpowiedzialność za jej zobowiązania na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.; nie wykazali oni bowiem, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości tej spółki oraz niewszczęcie postępowania układowego w czasie właściwym, tj. w końcu 2008 r., nastąpiło bez ich winy, albo że mimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego powódka nie poniosła szkody (art. 299 § 2 k.s.h.). Za bezzasadny uznał zarzut przedawnienia dochodzonych

roszczeń; wskazał przy tym, że powódka mogła liczyć przynajmniej na częściowe ich zaspokojenie do dnia 23 listopada 2011 r., zaś z pozwem wystąpiła w dniu 20 czerwca 2012 r. Przeszkody do uwzględnienia powództwa nie stanowiła również okoliczność, że cała należność dochodzona w sprawie niniejszej została wyegzekwowana od pozwanej D. T., skoro zaspokojenie roszczeń powódki nastąpiło wbrew woli dłużnika i w toku istniejącego sporu.

Odpowiedzialność pozwanych nie obejmuje jednak zobowiązań powstałych po zaprzestaniu sprawowania przez nich funkcji zarządców spółki, wyrażających się kwotą 2.817,00 zł; w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c., pozwany M. S. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej zarzucił naruszenie art. 117 § 2 k.c. w związku z art. 299 k.s.h. i art. 442¹ k.c. przez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że roszczenie wierzyciela w stosunku do dłużnika nie wygasa w razie wyegzekwowania go w toku procesu, oraz że roszczenia powódki nie uległy przedawnieniu.

Drugą podstawę kasacyjną skarżący wypełnił zarzutami naruszenia art. 229 i art. 233 § 1 k.p.c. przez pominięcie przyznanego przez powódkę faktu, że wiedziała o stanie niewypłacalności Przychodni na koniec 2008 r. oraz art. 378 § 2 k.p.c. wskutek uznania, że uwzględnienie apelacji skutkowałoby uchyleniem wyroku Sądu pierwszej instancji wobec pozwanej D. T., która orzeczenia tego nie zaskarżyła.

Powódka w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów podniesionych w ramach podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania, należy stwierdzić, że nie zasługiwały one na uwzględnienie.

Z przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku ustaleń faktycznych wynika, że powódka uzyskała część dochodzonej należności - w wyniku egzekucji

prowadzonej przeciwko Przychodni - już po wytoczeniu powództwa w sprawie niniejszej; ostatnie środki zostały jej przekazane przez komornika w dniu 20 lipca 2011 r., przy czym w piśmie z dnia 23 listopada 2011 r. została ona poinformowana, że kolejne wyegzekwowane kwoty będą jej przekazywane sukcesywnie. Na podstawie tych ustaleń Sąd Apelacyjny uznał za bezzasadne twierdzenia skarżącego wskazujące na istnienie po stronie powodowej świadomości co do bezskuteczności egzekucji już w chwili wystawiania faktur obejmujących wykonane usługi. Sąd Apelacyjny nie podzielił zatem lansowanej przez skarżącego tezy - mającej wynikać z twierdzeń samej powódki - że miała ona świadomość braku możliwości uzyskania zaspokojenia swoich należności już w chwili ich wymagalności. Nie można więc podzielić zarzutu skarżącego, że ocena ta została przeprowadzona z naruszeniem art. 229 i art. 233 § 1 k.p.c. wskutek pominięcia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zwłaszcza stanowiska strony przeciwnej.

Chybiony okazał się również zarzut naruszenia art. 378 § 2 k.p.c. Z motywów zaskarżonego wyroku jednoznacznie wynika, że u jego podstaw legło zapatrywanie, iż wyegzekwowanie w toku procesu kwoty dochodzonej pozwem nie stanowi przeszkody do uwzględnienia powództwa. Na tę właśnie przesłankę powołał się Sąd Apelacyjny, oddalając apelację skarżącego; jedynie zaś ubocznie wskazał, że uwzględnienie tej apelacji i oddalenie powództwa musiałoby pociągnąć za sobą takie same skutki wobec pozwanej D. T. Skuteczne podważenie zaskarżonego wyroku wymagało zatem podniesienia zarzutu kwestionującego wskazaną wyżej zasadniczą przesłankę rozstrzygnięcia, a nie zarzutu naruszenia - nie mającego zastosowania w sprawie - art. 378 § 2 k.p.c.

Zamierzonego rezultatu nie mogły odnieść także zarzuty podniesione w ramach podstawy kasacyjnej naruszenia prawa materialnego. Samo sformułowanie tych zarzutów wykluczało możliwość poddania ich merytorycznej ocenie. Skarżący wskazał na naruszenie art. 117 § 2 k.c. w związku z art. 299 k.s.h. i art. 442¹ § 1 k.c. przez ich błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, a więc w istocie pozostawiając wybór postaci naruszenia tych przepisów Sądowi Najwyższemu. Zabieg taki jest - w świetle art. 398¹³ § 1 w związku z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. - niedopuszczalny, gdyż Sąd

Najwyższy nie jest uprawniony do wyręczania skarżącego i dokonywania wyboru jednej z alternatywnie wskazanych postaci naruszenia prawa materialnego. Na marginesie wypada zauważyć, że wskazane przez skarżącego przepisy nie mogą stanowić właściwej podstawy do oceny skutków zaspokojenia roszczenia powoda przez pozwanego w toku procesu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ orzekł, jak w sentencji.

kc

jw